

سلفی گری افراطی

به کوشش ابراهیم قاسمی

www.ketab.ir

کتابخانه
کتب

کتاب‌دانشجو

سلفی گری افراطی

به کوشش ابراهیم قاسمی

ناشر: انتشارات کانون اندیشه جوان

طراح جلد: حامد مغروری

چاپ دوم: ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: الغدیر

سرشناسه: قاسمی، ابراهیم، ۱۳۶۳-

عنوان: سلفی گری افراطی / ابراهیم قاسمی.

مشخصات نشر: [تهران] کانون اندیشه جوان، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۱۶۲ ص.

شابک: ۵-۳۰۵-۵۹۹-۹۷۸۰۶۰

وضعیت فهرست نویسی: نیا.

یادداشت: کتابنامه. یادداشت: نمایه

موضوع: سلفیه.

موضوع: Salafiyah.

موضوع: سلفیه-- عقاید.

موضوع: Salafiyah -- Doctrines.

موضوع: سلفیه-- دفاعیه‌ها و ردیه‌ها.

موضوع: Salafiyah -- Apologetic works.

رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ اس ۲/۵/۲۰۷/۵ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۱۶

شماره کتابشناسی ملی: ۴۹۵۹۸۷۴

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است.

تقاطع بزرگراه شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی، پلاک ۵۶

تلفن ۸۸۵۰۵۴۰۲ - ۸۸۵۰۳۳۴۱

فروشگاه کتاب اندیشه: تهران: خیابان انقلاب، روبروی

درب اصلی دانشگاه تهران، پلاک ۱۲۴۸، تلفن: ۶۶۱۷۵۶۷۰

همه حقوق محفوظ است

فهرست

پیشگفتار	۱۱
درآمد	۱۳
فصل اول: مفهوم‌شناسی سلفیه افراطی	۱۷
مقدمه	۱۷
الف) سلفیه در لغت و اصطلاح	۱۷
ب) واژه‌های پر تکرار در بحث سلفیه افراطی	۲۰
۱. افراط	۲۰
۲. تکفیر	۲۰
۳. جهاد	۲۰
ج) نگاهی به پیشینه سلفیه افراطی	۲۱
د) جریان‌های سلفی افراطی	۲۳
۱. القاعده	۲۳
۱-۱. القاعده در جزیره العرب	۲۴
۱-۲. القاعده در یمن	۲۵
۱-۳. القاعده در کشورهای مغرب اسلامی	۲۵
۱-۴. القاعده در عراق	۲۵
۲. سازمان نظامی «الدوله الاسلامیه فی العراق»	۲۷
۳. دولت اسلامی عراق و شام (داعش)	۲۷
کتابنامه	۲۹

۳۳	فصل دوم: جریان‌شناسی سلفی‌گری افراطی
۳۳	مقدمه
۳۴	الف) مدرسه احمدبن حنبل در بغداد
۳۶	ب) مدرسه ابن تیمیه در دمشق
۳۷	ج) مدرسه ابن عبدالوهاب در نجد و حجاز
۳۹	د) جنبش‌های سلفی افراطی معاصر
۴۳	نتیجه‌گیری
۴۵	کتابنامه
۴۹	فصل سوم: مبانی اعتقادات سلفیه افراطی
۴۹	مقدمه
۵۰	الف) مبانی اعتقادی سلفیه افراطی
۵۰	۱. حکومت اسلامی
۵۱	۲. حاکمیت
۵۱	۳. مبارزه با استعمار، صهیونیسم و غرب
۵۲	۴. دوری از مدرنیسم
۵۲	۵. جاهلیت مدرن
۵۳	۶. دوری از عقل و معارف عقلی
۵۴	۷. ایجاد وحدت
۵۴	۸. عبادت
۵۴	۹. دعوت به جهاد
۵۵	۱۰. تکفیرگرایی
۵۷	نتیجه‌گیری
۵۹	کتابنامه
۶۳	فصل چهارم: اندیشه سیاسی سلفیه افراطی
۶۳	مقدمه
۶۴	الف) تبارشناسی اندیشه سیاسی سلفیه افراطی

- ۶۵ ..... (ب) میراث گذشته در اندیشه سیاسی سلفیه افراطی
- ۶۷ ..... (ج) جامعه آرمانی (احیای خلافت) و ابزار آن (هجرت و جهاد)
- ۶۹ ..... الگوی عملیاتی احیای خلافت سلفیه افراطی
- ۷۱ ..... نتیجه‌گیری
- ۷۳ ..... کتابنامه
- ۷۵ ..... فصل پنجم: جغرافیای سلفیه افراطی در دوران معاصر
- ۷۵ ..... مقدمه
- ۷۶ ..... الف) قاره آسیا
- ۷۶ ..... ۱. آسیای غربی
- ۷۸ ..... ۲. آسیای میانه و مرکزی
- ۸۰ ..... ۳. شمال آسیا
- ۸۱ ..... ۴. شبه‌قاره
- ۸۲ ..... ب) قاره آفریقا
- ۸۲ ..... ۱. شاخ آفریقا
- ۸۲ ..... ۲. آفریقای شمالی
- ۸۳ ..... ۳. آفریقای شرقی
- ۸۵ ..... نتیجه‌گیری
- ۸۷ ..... کتابنامه
- ۹۱ ..... فصل ششم: رویکرد سلفیه افراطی به مذاهب دیگر
- ۹۱ ..... مقدمه
- ۹۱ ..... الف) رویکرد فکری و اعتقادی
- ۹۱ ..... ۱. دعوت به کتاب و سنت
- ۹۲ ..... ۲. عدم فهم اسلام و معنای لا اله الا الله و توهین به علمای مخالف
- ۹۵ ..... ۳. تکفیر عمومی مسلمانان و تشبیه آنان به مشرکان صلب اسلام
- ۹۷ ..... (ب) رویکرد عملی محمد بن عبدالوهاب؛ خشونت و جنگ با مخالفان

پیشگفتار

سلفیان وهابی با انتشار عقاید خود در کشورهای اسلامی، فتنه‌ها، اختلافات و درگیری‌های میان مسلمانان را مدیریت می‌کنند و با هر حرکت اصلاحی، وحدت بخش و تقریب بین مذاهب سر ستیز دارند. آرای باطل این گروه، پیام اسلام و مسلمانان را زشت جلوه داده است. این کتاب درصدد است تحلیلی جامع، منصفانه و متقن درباره پیشینه، مبانی و جریان‌های سلفی افراطی برای نسل جوان ارائه دهد. در این کتاب ضمن تبیین شیوه‌های تبلیغی و جغرافیای سلفیه افراطی به راهکارهای مقابله با این گروه پرداخته شده است.

اثر حاضر محصول تلاش گروه پیش و اندیشه مرکز پژوهش‌های جوان است. این مجموعه، شاخه‌ای از شاخسار پربرویار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی^۱ است که با گروه‌های علمی «بینش و اندیشه»، «مطالعات فرهنگی و اجتماعی»، «نظام‌ها و مطالعات انقلاب اسلامی»، «اخلاق، تربیت و روان‌شناسی»، «سنت‌های حوزوی و آداب طلبگی» و «ادب و هنر» به افق‌های پیش رو و گام‌های پیشرو در عرصه فرهنگ جامعه اندیشیده، آثار مفیدی به ثمر نشانده است. رشد و شکوفاندن باورها و گرایش‌های دینی، معرفی الگوهای مطلوب رفتار دینی و پاسخ به نیازها و خواسته‌های جوانان در

---

۱. پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با توجه به بایستگی تحقیقات دقیق و منسجم، نظریه‌پروری و نوآوری پیرامون زیرساخت‌های اندیشه دینی و نظام‌های اجتماعی مبتنی بر آن و پرداخت علمی و روزآمد به حوادث واقعه فکری و صیانت از هویت فرهنگی و سلامت فکری افشار تحصیل کرده و نسل جوان کشور، به‌عنوان نهادی علمی - پژوهشی و آموزشی، دانشگاهی و حوزوی در سال ۱۳۷۳ تأسیس شد. این پژوهشگاه دارای شخصیت حقوقی، مستقل و در حکم نهادی عمومی و غیردولتی و غیرانتفاعی است که در قالب چهار پژوهشکده حکمت و دین‌پژوهی، نظام‌های اسلامی، فرهنگ و مطالعات اجتماعی و دانشنامه‌نگاری دینی و همچنین مرکز پژوهش‌های جوان فعالیت می‌کند.

زمینه‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی از برجسته‌ترین اهداف فراروی مرکز است تا با رصد شرایط روز جامعه، به صید موضوعات ضروری دست زده، پژوهش‌هایی مفید بیافریند. مرکز پژوهش‌های جوان در چهار سطح جوان، دانشجو، اندیشه و طلبه به تولید آثاری در قالب‌ها و آرایه‌های گوناگون مشغول است:

۱. «کتاب جوان» برای مخاطبان جوانی تهیه می‌شود که ۱۷ تا ۲۴ ساله‌اند و دوره متوسطه تحصیلی را سپری کرده‌اند.
  ۲. «کتاب دانشجو» مربوط به جوانان دانش‌پژوه در مقطع کاردانی و کارشناسی است که به‌طور معمول ۱۸ تا ۲۶ سال دارند.
  ۳. «کتاب اندیشه» برای جوانانی نگاشته می‌شود که پویایی فکری خویش را تعالی بخشیده و بر فرازی فراتر از مقطع کارشناسی قدم نهاده‌اند و به‌طور معمول کمتر از ۲۸ بهار را تجربه کرده‌اند.
  ۴. «کتاب طلبه» با محتوایی سخن می‌گوید که سال‌های نخست و سطوح میانی علوم حوزوی را می‌گذرانند.
- کتاب پیش رو؛ از آثار سطح دانشجوی این مرکز است. این مرکز با قدردانی از جناب حجت‌الاسلام ابراهیم قاسمی برای انجام این اثر، فلاسفه محدثانه مدیر گروه بینش و اندیشه، جناب حجت‌الاسلام قاسم بابایی و همکاری ارزربان گرامی آقایان دکتر عبدالوهاب فراتی و حجت‌الاسلام‌المسلمین آقای حمید ملک‌زاده را ارج نهاده، صمیمانه در انتظار نقدها و پیشنهادهای خوانندگان تیزبینان نشسته است.

مرکز پژوهش‌های جوان